

Vejledning til udarbejdelse af indsatssteori i MÆRKBAR

Denne vejledning er udarbejdet til de evalueringsansvarlige for de lokale aktioner i MÆRKBAR-programmet, som en hjælp til at lave en indsatssteori. Hver aktion skal formulere en indsatssteori med en eller flere antagelser knyttet til hver af de fire dimensioner, som MÆRKBAR skaber viden om. I denne vejledning bliver det kort forklaret, hvad en antagelse er, og hvilke vidensdimensioner vi fokuserer på. Derudover kan du kan finde en række eksempler på relevante antagelser.

Hvad er en indsatssteori?

Udgangspunktet for evaluering i MÆRKBAR er, at hver aktion udarbejder en lokal indsatssteori som et redskab til at forstå, hvad der virker, når ønsket er at flere unge skal være en del af musikalske fællesskaber. Arbejdet med indsatssteori adskiller sig fra effektevaluering. Vi er således ikke kun interesserede i, *om* vores indsatser virker, men *hvordan* de virker, *hvornår* de virker, *for hvem* de virker, og *under hvilke omstændigheder* de virker. En indsatssteori består af en række antagelser om, hvad der skal til for at skabe en ønsket forandring. Ved at formulere disse antagelser, omsætte dem til konkret handling og undersøge dem systematisk, kan vi få en dybere forståelse for, hvad der skal til for at indfri ambitionen om, at flere unge skal have mulighed for at blive en del af et musikalsk fællesskab.

En antagelse er en hypotese om, hvilke faktorer der har betydning for, at unge får adgang til og styrket deres deltagelse i musikalske fællesskaber. En brugbar antagelse sætter fokus på konkrete sociale mekanismer i aktiviteterne og skal kunne formuleres forholdsvist kort og præcist. I evalueringsarbejdet genbesøger man derefter hele tiden sine antagelser, som forhåbentlig bliver mere nuancerede, efterhånden som projektarbejdet udvikler sig. Sandsynligvis vil der også komme nye antagelser til undervejs – faktorer, der viser sig at have større betydning, end man havde forudset. Det er disse erfaringer og justeringer, som vi gerne vil dokumentere, så vi samlet set kan skabe viden om, hvad der skal til for at flere unge med forskellige baggrunde bliver en del af musikalske fællesskaber.

Hver lokal aktion arbejder med udgangspunkt i sin egen indsatssteori. Det er nemlig ikke sikkert, at det, der virker i Brønderslev, virker på samme måde i København. Derfor er det vigtigt, at alle aktioner formulerer egne antagelser, som er tilpasset den lokale kontekst, og som omsættes til handling i det konkrete projekt. Og netop det at omsætte antagelser til handling er et meget vigtigt aspekt af indsatssteorien: En antagelse er kun relevant, hvis den faktisk hænger sammen med en intervention i praksis. Tænk derfor over, hvad det er for nogle centrale greb, som lige netop jeres projekt benytter sig af for at skabe forandring, når I formulerer indsatssteorien.

Hvilke dimensioner skaber vi viden om?

I MÆRKBAR skaber vi viden om fire dimensioner:

ADGANG: Hvilke faktorer har betydning i forhold til at skabe adgang til musikalske fællesskaber for unge med forskellige baggrunde og udgangspunkter?

DELTAGELSE: Hvilke faktorer har betydning i forhold til at understøtte unges deltagelse i musikalske fællesskaber, herunder deres engagement, ejerskab og udvikling af handlemuligheder?

PROFESSIONELLE KOMPETENCER: Hvordan kan inkluderende musikalske fællesskaber for unge understøttes og faciliteres af professionelle voksne, og hvilke forudsætninger og kompetencer er nødvendige i dette arbejde?

SAMARBEJDE: På hvilke måder kan samarbejde på tværs af aktører, institutioner og organisationer i de lokale kontekster understøtte udviklingen af inkluderende musikalske fællesskaber for unge, og hvilke faktorer er betydningsfulde i forhold til at skabe gode samarbejder?

Aktionernes antagelser skal forholde sig til disse fire dimensioner, og det er udgangspunktet, at alle aktioner formulerer en eller flere antagelser i forhold til hver af de fire dimensioner.

Hvordan kunne antagelser se ud i forhold til de fire dimensioner?

Herunder finder du nogle eksempler på antagelser knyttet til de fire dimensioner. Disse formuleringer er ikke en facitliste, men kan forhåbentlig fungere som en inspiration til at formulere de antagelser, der er allervigtigst i lige netop den kontekst, som du arbejder i.

ADGANG

Antagelser i forhold til adgangs-dimensionen har at gøre med de faktorer, der har betydning for, at unge kan blive en del af et musikalsk fællesskab. Det kan være faktorer knyttet til sociale forhold, geografisk afstand, de pædagogiske tilgange og eller aktiviteterne formater. Antagelser om adgang kan eksempelvis formuleres således:

For at unge får adgang til musikalske fællesskaber, er det vigtigt:

- at de unge kan identificere sig med aktiviteten, herunder den musikalske genre og aktivitetens ambitionsniveau.
- at de unge har en personlig indgang til aktiviteten gennem andre unge eller en voksen, de har en relation til.

DELTAGELSE

Antagelser om deltagelse er knyttet til de forhold, der har betydning for at styrke de unges engagement og ejerskab i aktiviteterne. Det er de mekanismer, der gør, at de unge ikke bare er en del af aktiviteterne, men at de også får lyst til at tage initiativ og engagere sig i fællesskabet. Antagelser om deltagelse kunne eksempelvis være:

For at de unge udvikler deres deltagelse i musikalske fællesskaber, er det vigtigt:

- at de unge har mulighed for at tage initiativ og påvirke aktiviteterne.
- at det er tydeligt for de unge, hvilke rammer og strukturer, der er for aktiviteterne, og hvordan de selv kan være med til at udvikle disse.
- at der er forskellige roller og positioner tilgængelige i aktiviteterne, som de unge kan træde ind i og identificere sig med.

PROFESSIONELLE KOMPETENCER

Denne dimension handler om de professionelle voksne, der faciliterer de musikalske aktiviteter og fællesskaber. Hvad er det for nogle roller og funktioner, som de professionelle voksne kan indtage, og hvilke forudsætninger og kompetencer er vigtige i den forbindelse? Antagelser om de professionelle voksne kunne eksempelvis være:

For at de professionelle voksne kan understøtte unges musikalske fællesskaber, er det vigtigt:

- at de voksne repræsenterer diversitet, så mange forskellige unge føler sig velkomne og inkluderede i fællesskabet.

- At de voksne er oprigtigt interesserede i at skabe venskabelige relationer til de unge.
- At de voksne fungerer som musikalske forbilleder, der inspirerer de unge til at bruge tid og energi på musikken.

SAMARBEJDE

Antagelserne om samarbejde omhandler de samarbejdsrelationer på tværs af aktører og institutioner, som findes i de lokale kontekster. Fokus er på de faktorer, der har betydning for at understøtte de musikalske fællesskaber og skabe gode og meningsfulde samarbejder for de mennesker og organisationer, der er involverede. Antagelser om samarbejde kan eksempelvis være:

Samarbejde på tværs understøtter de unges musikalske fællesskaber og opleves som meningsfuldt for de involverede, når:

- samarbejdet er fleksibelt, så de unge oplever at kunne bevæge sig på tværs af institutioner og kontekster uden at møde barrierer og bureaukrati.
- samarbejdet er baseret på ligestilling, herunder en ligelig investering af tid og ressourcer.
- der er afsat tid til fælles forberedelse, kontinuerlig sparring og opsamling.

Hvad skal jeg tænke på, når jeg formulerer indsats teorien?

Her er nogle vigtige ting at huske på, når du arbejder med indsats teorien:

- Snak med dit team om antagelserne. Alle i projektet skal vide, hvad det er, I er i gang med at undersøge. Optimalt set udarbejdes antagelserne sammen med både medarbejdere og de unge, men det er dig som er evalueringsansvarlig, der tager ansvar for at formulere dem, og som holder snor i processen.
- Antagelserne skal hænge tæt sammen med de aktiviteter og formater, I arbejder med. Man skal kunne se, at projektet prøver at omsætte antagelserne til handling i de konkrete aktiviteter, tilgange og formater.
- Antagelserne skal rette sig mod de faktorer, som du/I anser som særligt betydningsfulde i lige netop jeres kontekst.
- Der er givetvis allerede formuleret nogle centrale antagelser i jeres projektbeskrivelse og kortlægning. Brug dem og se om du kan placere dem indenfor en af de fire dimensioner.
- Måske har I mange antagelser om, hvilke faktorer der har betydning i forhold til de fire dimensioner. I det tilfælde kan I med fordel udvælge dem, som I gerne vil følge op på mere systematisk til jeres indsats teori.
- Antagelser er foreløbige, og de kommer til at blive justeret, nuanceret og uddybet undervejs, efterhånden som I bliver klogere. Det er meningen!
- Du er ikke alene. Vi fra RMC vil meget gerne sparre med dig om formuleringen af antagelser, så ræk ud og brug os, hvis du har behov for hjælp. Skriv til Aisha (aisha.thorsen@rmc.dk) og Kim (kim.boeskov@rmc.dk).